

การพัฒนา รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน

THE DEVELOPMENT OF A KNOWLEDGE MANAGEMENT MODEL FOR PRIVATE SCHOOLS IN THE SOUTHERN PROVINCES IN THE ANDAMAN SEA

ปुरुเชษฐ์ เทพภิบาล^{1*} วันชัย ปานจันทร์² อรไท ชั่วเจริญ³ และ นวลละออ แสงสุข⁴

Purachet Teppibal^{1*}, Wanchai Panjan², Orathai Chuacharoen³ and Nuanla-or Saensuk⁴

โครงการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คณะพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย^{1*, 2, 3, 4}

Doctor of Philosophy in Human Resource Development, Faculty of Human Resource Development, Ramkhamhaeng

University, Bangkok, Thailand^{1*, 2, 3, 4}

Email: Jathiporn.b@gmail.com^{1*}

Received: 2020-01-10

Revised: 2020-03-10

Accepted: 2020-03-10

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบ พัฒนารูปแบบ และประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน ดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development--R and D) แบบผสมวิธีใน 3 ขั้นตอน คือ (1) ศึกษาและกำหนดรูปแบบดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์และกำหนดรูปแบบด้วยเทคนิควิเคราะห์กระบวนการ (factor analysis) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชนภาคใต้ฝั่งอันดามัน ที่เป็นตัวแทนจากประชากร จำนวน 385 คน โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ (Krejcie and Morgan, 1970) (2) พัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการประชุมกลุ่มย่อย (focus group) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน พิจารณาความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะ และดำเนินการพัฒนารูปแบบตามข้อเสนอแนะ และ (3) ประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ ดำเนินการเชิงปริมาณ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 21 คน เป็นผู้ประเมิน

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันทั้ง 5 ด้าน 60 ข้อ เป็นกระบวนการที่มีสำคัญต่อรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนในระดับมากที่สุด

เมื่อดำเนินการวิเคราะห์กระบวนการ พบว่ามี 10 กระบวนการหลัก (Factors) 60 กระบวนการย่อย ที่เป็นกระบวนการสำคัญของรูปแบบ โดยมีค่า Eigenvalues ≥ 1 อธิบายความผันแปรของตัวแปรทั้งหมดได้ร้อยละ 64.10 จึงกำหนดรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนจากผลการวิเคราะห์ได้ว่า ประกอบด้วย 10 กระบวนการ (Factors) 60 กระบวนการย่อย โดยเรียงลำดับกระบวนการตามลำดับความมากน้อยของค่าไอเกนและความสามารถในการอธิบายความผันแปรของข้อมูล รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันที่พัฒนาขึ้นตามข้อเสนอแนะจากการประชุมกลุ่มย่อย ชื่อ “รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน” ประกอบด้วย 3 เป้าหมาย คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมบนฐานความรู้ สัมผัสความรู้และนวัตกรรมต่อเนื่อง และมีความเป็นเลิศและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 8 กระบวนการ ภารกิจ 54 กิจกรรมหลักคัดสรรที่เรียงลำดับใหม่ตามกระบวนการบริหารจัดการของโรงเรียน ประกอบด้วย ภารกิจ (1) การกำหนดความรู้ (2) การแสวงหาความรู้ (3) การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม (4) การจัดเก็บความรู้และจัดศูนย์ความรู้ (5) การใช้ความรู้และจัดกิจกรรมฐานความรู้ (6) การถ่ายทอด แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ความรู้ (7) การเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการความรู้ และ (8) การสร้างความยั่งยืนในการจัดการความรู้ ที่ต้องดำเนินการภายใต้ 3 กลไก คือ การสร้างและใช้คู่มือปฏิบัติการจัดการความรู้ การจัดกิจกรรม บนฐานความรู้ทั้งโรงเรียน และการจัดทีมงาน KM ของโรงเรียน และ รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ ฝั่งอันดามันที่พัฒนาขึ้นนี้ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ปฏิบัติในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ การจัดการความรู้ โรงเรียนเอกชน

ABSTRACT

In this dissertation, the researcher examines, develops, and evaluates a knowledge management model for private schools in the southern provinces in the Andaman Sea.

A method of research and development was used with the following three steps. (1) Studied and determined the model for the conduct of quantitative research, and then analyzed and determined the model using the technique of factor analysis. (2) Developed a knowledge management model, conducted qualitative research using the technique of focus group discussions, as well as considered the appropriateness, provided recommendations and developed the model in accordance with the recommendations. (3) Evaluated the feasibility of implementing the model by conducting a quantitative evaluation with twenty-one experts.

Findings showed that the knowledge management process for the private schools under study in all of the five aspects of 60 items was an important process for the knowledge

management model for the schools at the highest level. The factor analysis found ten major factors and sixty sub factors as significant factors of the model with the eigen values ≥ 1 . The variance of all variables was explained at 64.10 percent. The knowledge management model for the schools could be determined from the analysis as consisting of ten major factors and sixty sub factors. The descending order was in accordance with the eigen values and the ability to explain the variance of the data.

The knowledge management model for the schools under study developed in accordance with the recommendations from focus group discussions was called “A Knowledge Management Model for Private Schools in the Southern Provinces in the Andaman Sea”. The model consisted of three goals: schools organizing activities based on a knowledge base, the continuous accumulation of knowledge and innovation, aiming for excellence, and being learning organizations. Schools had eight process missions with fifty-four activities newly rearranged based on the schools' management processes. The mission consisted of (1) knowledge identification; (2) knowledge acquisition; (3) knowledge creation and innovation; (4) knowledge storage and knowledge centers; (5) knowledge utilization and knowledge-based activities; (6) knowledge transfer and knowledge distribution; (7) an increase in the competency of knowledge management; and (8) sustainability in knowledge management. All of these must be conducted with the following three mechanisms: (1) the creation and use of a knowledge management operation manual; (2) the organization of knowledge-based activities for the whole school; and (3) the formation of KM teamwork for the schools. The evaluation of the constructed knowledge management model for the schools under study exhibited the feasibility for implementation at the highest level.

Keywords: Model Knowledge Management Private Schools

บทนำ

การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ และการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวง ศึกษาธิการ มุ่งส่งเสริมให้มีการนำนวัตกรรม การจัดการความรู้มาใช้ทั้งในหน่วยงานและ สถานศึกษา ดังที่ (Royal Decree on Principles and Good Government Administration

Procedures ,2003) กำหนดให้ส่วนราชการ มีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้ มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่าง สม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและ สามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการ

ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเหมาะสมกับสถานการณ์ ให้องค์กรหน่วยงานมีการกำหนดความรู้หลักที่จำเป็นหรือสำคัญต่องาน มีการเสาะหาความรู้ที่ต้องการ มีการปรับปรุง ดัดแปลง หรือสร้างความรู้ให้เหมาะต่อการปฏิบัติงานของตน การประยุกต์ใช้ความรู้ในกิจการงาน การนำประสบการณ์จากการทำงาน และการประยุกต์ใช้ความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสกัด “ขุมความรู้” ออกมาบันทึกไว้และการจัดบันทึก “ขุมความรู้” และ “แก่นความรู้” สำหรับไว้ใช้งาน และปรับปรุงเป็นชุดความรู้ที่ครบถ้วน ลุ่มลึกและเชื่อมโยงมากขึ้น เหมาะต่อการใช้งานมากยิ่งขึ้น (Office of the Civil Service System Development Commission ,2014) กำหนดให้มีการจัดการความรู้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award) ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพองค์กรภาครัฐ

การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ จัดห้องสมุดเป็น “ห้องสมุดมีชีวิต” ส่งเสริมครูบุคลากรทางการศึกษาเป็นครูมืออาชีพ และส่งเสริมให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการจัดการความรู้ในโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างครูบุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และโรงเรียนเป็นเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Ministry of Education, 2003) โรงเรียนเอกชนในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีบทบาทในการช่วยรัฐจัดการศึกษา นอกจากจะมีการกิจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อความอยู่รอดของโรงเรียนแล้ว การจัดการความรู้ในโรงเรียนให้เป็นกลไกในการพัฒนา

การเรียนรู้ของครูและผู้เรียนเป็นบุคคล แห่งการเรียนรู้ พัฒนาโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้และ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ยกระดับคุณภาพ การศึกษาเป็นที่ประจักษ์ และจัดการความรู้ที่เป็นรูปธรรมในรูปธรรมในฐานะ ที่เป็นหน่วยงาน ที่เกี่ยวกับความรู้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง และความอยู่รอดของโรงเรียน

โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แม้ในภาพรวมมีการนำแนวคิดการจัดการความรู้มาใช้ในระดับมาก แต่โรงเรียนยังมีปัญหาของการจัดการความรู้ทั้งด้าน บุคลากร การจัดการ องค์กร การเรียนรู้และ เทคโนโลยี โรงเรียน ต้องการได้รับการสนับสนุนการจัดการความรู้มากขึ้นทั้งจากภายในและภายนอก และผู้บริหารโรงเรียนต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการความรู้มากขึ้น ซึ่งโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ ผังอันดามันส่วนใหญ่ขาดการจัดการความรู้ อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม เพื่อพัฒนาครู พัฒนาผู้เรียน และพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อความอยู่รอดของโรงเรียน

ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนในระบบ สายสามัญระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการจัดการศึกษาภายใต้การดูแลและส่งเสริมของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและผู้ว่าราชการ จังหวัดในระดับจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในส่วนกลาง ด้วยการสนับสนุนทางวิชาการของสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดในระดับจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการ ภาคในระดับกลุ่มจังหวัดโรงเรียนเอกชน สายสามัญจึงมีลักษณะการบริหารงานเฉพาะ แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไปในระดับการศึกษา

เดียวกัน ทั้งด้านการบริหารงานบุคคล การบริหาร วิชาการ การบริหารการเงินและการบริหาร ทั่วไป โรงเรียนดำรงกิจการอยู่ได้ด้วยคุณภาพ การจัดการศึกษา และจากการศึกษาเบื้องต้น เกี่ยวกับสภาพและความต้องการในการจัดการ ความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีจัดการความรู้ ในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ยังไม่มีรูปแบบเฉพาะ ในการจัดการความรู้ที่เหมาะสม เพื่อใช้เป็น กรอบแนวทางในการพัฒนาการจัดการความรู้ ในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบุคคลแห่งการ เรียนรู้ของครูและนักเรียน คุณลักษณะองค์กร แห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ที่จะนำไปสู่การ พัฒนาคุณภาพนักเรียน คุณภาพครูและคุณภาพ โรงเรียนอย่างยั่งยืน การวิจัยครั้งนี้ จึงมุ่งพัฒนา รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชน ในภาคใต้ ฝั่งอันดามันที่เหมาะสมและเป็นไปได้ เพื่อใช้ในการส่งเสริมการจัดการความรู้ในโรงเรียน เพื่อพัฒนา การเรียนรู้พัฒนาคุณภาพครู คุณภาพ ผู้เรียน ให้ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน และการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในภาคใต้ฝั่งอันดามันและการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการความรู้ ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน
3. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยทำให้ได้รูปแบบการ จัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ ฝั่งอันดามัน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ความรู้ ซึ่งส่งผลต่อองค์กร และรูปแบบการ จัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ ฝั่งอันดามัน
2. ได้รูปแบบการจัดการความรู้สำหรับ โรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยสามารถ ปรับใช้ในรูปแบบนี้ในการจัดการความรู้ของ โรงเรียนให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงาน ศึกษาธิการภาคและสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชนสามารถใช้รูปแบบ จากการวิจัย นี้ เป็นต้นแบบในการสนับสนุนโรงเรียนเอกชน ในภาคใต้ฝั่งอันดามัน โรงเรียนเอกชนในพื้นที่อื่น ในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. กระทรวงศึกษาธิการสามารถใช้ รูปแบบนี้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมการจัดการ ความรู้ในโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีลักษณะและปัญหา การจัดการความรู้และปัญหา การจัดการศึกษา คล้ายคลึงกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้ ขั้นที่ 1 คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชน ภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำนวน 128 แห่ง ประกอบด้วย

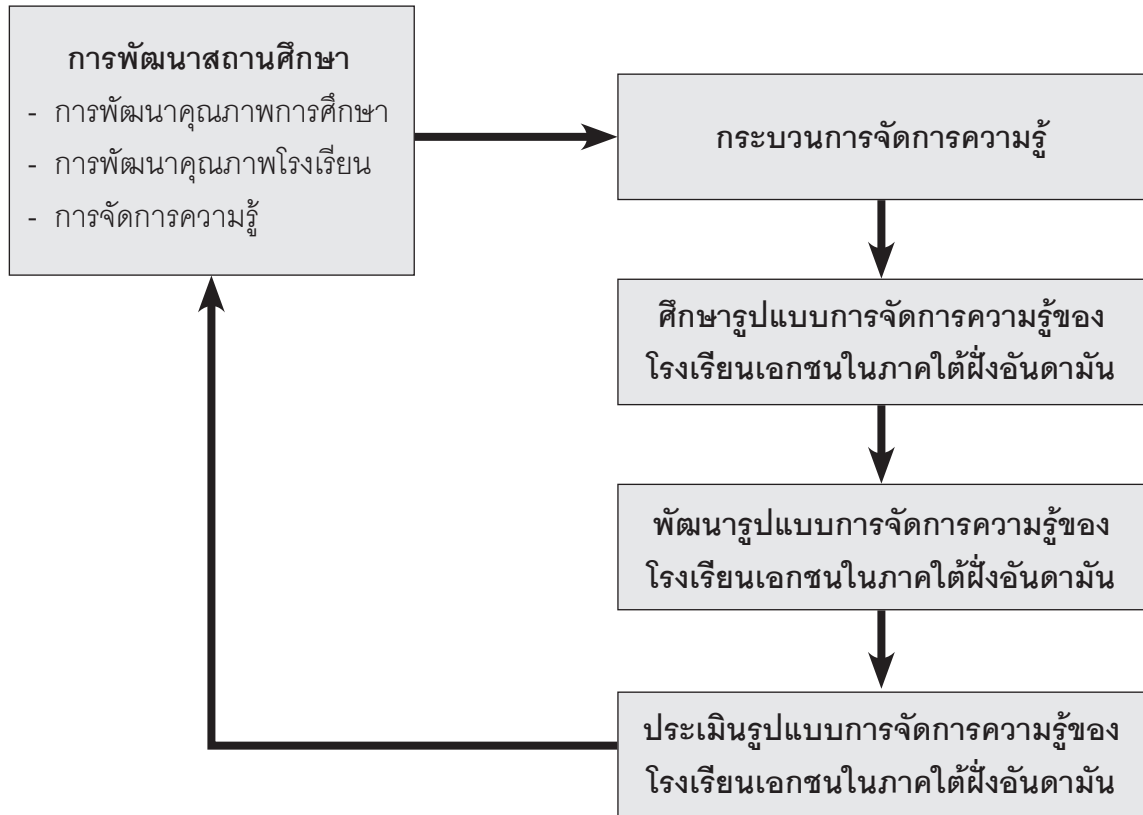
ผู้บริหาร จำนวน 128 คน และครูจำนวน 3,781 คน รวม 3,909 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู ในโรงเรียนเอกชนภาคใต้ฝั่งอันดามันที่เป็นตัวแทนจากประชากร จำนวน 385 คน ขั้นที่ 2 คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการใช้ ในการประชุมกลุ่มย่อย (focus group) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของร่างรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน และให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 11 คน และขั้นที่ 3 คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 21 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีขอบเขตด้านเนื้อหาสำหรับการศึกษา ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษารูปแบบและกระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน ดังนี้ (1) ค้นคว้าเอกสาร หนังสือ ตำรา บทความ งานวิจัย เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ (2) รวบรวมและสรุปกระบวนการของการจัดการความรู้และสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกระบวนการของการจัดการความรู้ที่จำเป็นสำหรับโรงเรียนเอกชนภาคใต้ฝั่งอันดามันจากผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน และ (3) วิเคราะห์สังเคราะห์และสรุปกระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ด้วยเทคนิคทางสถิติ ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน จากกระบวนการจัดการความรู้ ดังนี้ (1) จากรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันที่ได้จากส่วนที่ 1 ทำการวิเคราะห์/สังเคราะห์ เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน (2) นำรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 11 ท่าน (ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู) พิจารณาความเหมาะสม และ (3) ปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันโดยมีขั้นตอนดังนี้ นำรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันที่พัฒนาจากขั้นที่ 2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 21 ท่าน ประกอบด้วย (1) นักวิชาการจำนวน 5 ท่าน (2) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ท่าน (3) หน่วยงานกำกับสถานศึกษา จำนวน 5 ท่าน และ (4) บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 6 ท่าน ผู้ประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการความรู้ปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ โรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน 5 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดตรัง จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดระนอง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบการพัฒนาแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบบผสมผสานวิธีใน 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแบบกระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรเป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำนวน 128 แห่ง 3,909 คน กลุ่มตัวอย่าง เป็น ผู้บริหารและครูในโรงเรียน

จำนวน 350 คน กำหนดจำนวนตัวอย่างโดยสูตรของ (Krejcie and Morgan ,1970) และการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ได้ ตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละจังหวัดที่ตั้งและขนาดของโรงเรียน ใช้แบบสอบถามความสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนที่เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่าประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) มีความตรงตามเนื้อหา (Content validity) $IOC > 0.50$ ค่าสัมประสิทธิ์ความ

เชื่อมั่นแอลฟา .91 เป็นเครื่องมือการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดส่งแบบสอบถามให้ตัวอย่างตอบเป็นรายโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและวิเคราะห์กระบวนการของรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนด้วยเทคนิค การวิเคราะห์กระบวนการ ด้วยเทคนิค Principal component Method หมุนแกนแบบ Varimax ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เมตริกความสัมพันธ์ (Correlation Matrix) ค่าไอเกน (Eigenvalue) ความสามารถในการอธิบายความผันแปร (% of Variance) และน้ำหนักตัวประกอบ (loading) ของตัวแปร พร้อมกับกำหนดรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนจากกระบวนการหลักและกระบวนการย่อย (ตัวแปร) ที่มี Eigenvalue, % of Variance และ Factor loading) ตามเกณฑ์

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของร่างรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียน ให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงรูปแบบตามลำดับ ผู้ร่วมประชุมกลุ่มย่อยประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 11 คน ซึ่งเป็นผู้วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโทหรือสูงกว่าด้านการศึกษาและมีประสบการณ์ด้านการจัดการความรู้ไม่น้อยกว่า 5 ปี จัดแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อการประชุมแยกเป็น 3 กลุ่มได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มครู ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความรู้ที่กำหนดจากการวิเคราะห์ วิพากษ์ร่างรูปแบบ ให้ข้อเสนอแนะและแนวทาง

การแก้ไขปรับปรุงรูปแบบ ผู้วิจัยประมวลข้อมูล ข้อเสนอแนะเป็นหมวดหมู่ สร้างข้อสรุปและปรับปรุงรูปแบบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน ดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ ประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 21 คน เป็นนักวิชาการ 5 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน ผู้บริหารหน่วยงานกำกับสถานศึกษา 5 คน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 6 คน ใช้แบบประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ ฝั่งอันดามัน ที่มีความตรงตามเนื้อหา (Content validity) IOC > 0.50 ค่าความเชื่อมั่นแอลฟา .91 เป็นเครื่องมือการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจัดส่งแบบประเมินให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินและรับคืนด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบไปใช้ ปฏิบัติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ใช้ค่าร้อยละ (percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) เป็นสถิติในการวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษารูปแบบกระบวนการของรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดความรู้ ด้านการสร้างความรู้และการแสวงหาความรู้ ด้านการจัดเก็บความรู้อย่างเป็นระบบ ด้านการถ่ายโอนความรู้และด้านการนำความรู้ไปใช้ เป็นกระบวนการที่สำคัญต่อ

การจัดการความรู้ในระดับมากที่สุด ข้อมูลเหมาะสมที่จะใช้ในการวิเคราะห์รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันได้ในระดับดีมาก มีค่าของ Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy เท่ากับ 0.961 และมีความสัมพันธ์กัน Approx. Chi-Square มีค่าเท่ากับ 15941.856 มีค่า Sig. เท่ากับ .000 เมื่อดำเนินการวิเคราะห์กระบวนการมีปัจจัยเพียง 10 กระบวนการ (factor) แรกสำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน เนื่องจากมีค่า Eigenvalues มากกว่า 1 มีค่าความแปรปรวนเป็นร้อยละสะสม (% of variance) สามารถอธิบายค่าความผันแปรของตัวแปรทั้งทั้งหมดได้ 64.10% และภายหลังการหมุนแกนแล้ว ได้รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน 10 กระบวนการหลัก 62 กระบวนการย่อย

2. ผลการพัฒนารูปแบบกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนควรเป็นรูปแบบเชิงอธิบายง่ายต่อการสร้างความเข้าใจ เหมาะสมกับสภาพและบริบทการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง เสนอแนะให้มีการปรับปรุงรูปแบบการจัดการความรู้เดิมที่ได้จากการวิเคราะห์ให้เป็นรูปแบบการจัดการความรู้ตามกระบวนการบริหารจัดการของโรงเรียน โดยใช้ชื่อรูปแบบเดิมที่กำหนด ทบทวนและปรับปรุงรูปแบบ 10 กระบวนการ 60 กระบวนการย่อยให้เหลือน้อยลง จัดลำดับกระบวนการหลักและกระบวนการย่อยในแต่ละกระบวนการหลัก

จากการจัดลำดับโดยใช้ ค่า Eigenvalue และ % of Variance เป็นการจัดลำดับตามกระบวนการบริหารจัดการจริงในโรงเรียน เพิ่มกระบวนการที่เป็นผลหรือเป้าหมายในการจัดการความรู้ของโรงเรียน เอื้อต่อการสร้างความเข้าใจและการนำรูปแบบไปปฏิบัติ ปรับชื่อของกระบวนการให้สอดคล้องกับภารกิจ และกระบวนการบริหารจัดการของโรงเรียน เพื่อให้เอื้อต่อการบูรณาการในการบริหารจัดการจริงของโรงเรียน โดยไม่กระทบต่อกระบวนการเดิมที่ผ่านการวิเคราะห์กระบวนการไว้แล้ว

รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย 3 กระบวนการ คือ (1) เป้าหมาย เป็นผลผลิต ผลลัพธ์ และผลลัพธ์บั้นปลายของการจัดการความรู้ในโรงเรียนที่พึงประสงค์ (2) กระบวนการภารกิจและกิจกรรมหลักการจัดการความรู้ และวิธีดำเนินการในแต่ละกิจกรรมหลัก และ (3) กลไกในการขับเคลื่อนการจัดการความรู้ตามรูปแบบ ดังนี้

เป้าหมายมี 3 เป้าหมาย คือ (1) โรงเรียนจัดกิจกรรมบนฐานความรู้ (2) มีการสั่งสมความรู้และนวัตกรรมต่อเนื่อง และ (3) มีความเป็นเลิศและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

กระบวนการ/ภารกิจจัดการความรู้ มี 8 กระบวนการภารกิจ 54 กิจกรรมหลักและวิธีดำเนินการ คือ (1) กระบวนการภารกิจกำหนดความรู้ที่ต้องใช้และแผนการจัดการความรู้ 6 กิจกรรมหลักและวิธีดำเนินการในแต่ละกิจกรรม (2) กระบวนการภารกิจแสวงหาความรู้เพื่อการพัฒนา การปฏิบัติงาน 8 กิจกรรมหลักและวิธีดำเนินการในแต่ละ

กิจกรรม (3) กระบวนการภารกิจการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม 3 กิจกรรมหลักและวิธีดำเนินการในแต่ละกิจกรรม (4) กระบวนการภารกิจการจัดเก็บความรู้และจัดศูนย์ความรู้ 7 กิจกรรมหลักและวิธีดำเนินการในแต่ละกิจกรรม (5) กระบวนการภารกิจการใช้ความรู้และจัดกิจกรรมฐานความรู้ 8 กิจกรรมหลักและวิธีดำเนินการในแต่ละกิจกรรม (6) ภารกิจการถ่ายโอน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ 8 กิจกรรมหลักและวิธี ดำเนินการในแต่ละกิจกรรม (7) กระบวนการภารกิจการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการความรู้ 8 กิจกรรมหลักและวิธีดำเนินการในแต่ละกิจกรรม และ (8) กระบวนการภารกิจการสร้างควมยั่งยืนในการจัดการความรู้ 6 กิจกรรมหลักและวิธีดำเนินการในแต่ละกิจกรรม

กลไกขับเคลื่อนการจัดการความรู้ มี 3 กลไกตามรูปแบบที่กำหนด ประกอบด้วย (1) การสร้างและใช้คู่มือปฏิบัติการจัดการความรู้และสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน (2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน/การพัฒนาบนฐานความรู้ทั้งโรงเรียน และ (3) การจัดทีมงาน KM ของโรงเรียน

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันไปใช้ในการปฏิบัติในภาพรวมรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ปฏิบัติในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการความรู้จากการวิเคราะห์กระบวนการ ภายหลังการหมุนแกนแล้ว มี 10 กระบวนการ 60 กระบวนการย่อย ที่มีค่า Eigenvalues ≥ 1 มี และมี % of Variance ที่สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรทั้งหมดได้ร้อยละ 64.10 กำหนดชื่อกระบวนการ และชื่อกระบวนการย่อยที่เป็นตัวแปรสำคัญในแต่ละกระบวนการ กำหนดเป็นรูปแบบการจัดการจากผลการวิเคราะห์ เรียงลำดับตามความมากน้อยของค่าไอเกน, % of Variance และน้ำหนักของ กระบวนการ 10 กระบวนการ ได้แก่ (1) การถ่ายโอน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ 10 กระบวนการย่อย (2) การใช้ความรู้และจัดกิจกรรมฐานความรู้ 9 กระบวนการย่อย (3) การแสวงหาความรู้เพื่อการพัฒนา การปฏิบัติงาน 8 กระบวนการย่อย (4) การกำหนดความรู้และแผนการจัดการความรู้ 6 กระบวนการย่อย (5) การจัดเก็บความรู้และจัดศูนย์ความรู้ 8 กระบวนการย่อย (6) การเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการความรู้ 7 กระบวนการย่อย (7) การสร้างควมยั่งยืนในการจัดการความรู้ 5 กระบวนการย่อย (8) การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม 4 กระบวนการย่อย (9) บุคลากรมีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย 2 กระบวนการย่อย และ (10) บุคลากรมีทักษะในการแสวงหาความรู้ที่หลากหลาย 1 กระบวนการย่อย มีข้ออภิปรายเพิ่มเติม ดังนี้

1.1 การศึกษารูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันนี้

เป็นการศึกษาเพื่อกำหนดหรือสร้างรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนเบื้องต้นสำหรับการพัฒนาในขั้นต่อไป ดำเนินการศึกษาจากปัจจัยการจัดการความรู้ในโรงเรียนตามกระบวนการจัดการความรู้ 5 ขั้นตอน การกำหนดความรู้ การสร้างความรู้และการแสวงหาความรู้ การจัดเก็บความรู้อย่างเป็นระบบ การถ่ายโอนความรู้และการนำความรู้ไปใช้ รวม 60 ตัวแปร/กิจกรรมการจัดการความรู้ ดำเนินการโดยการวิเคราะห์กระบวนการของรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษาความสำคัญของตัวแปร การใช้เทคนิคการวิเคราะห์กระบวนการ พิจารณาจากการสร้างเมตริกความสัมพันธ์ (Correlation Matrix) สกัดตัวแปรกระบวนการด้วยเทคนิค Principal Component Method เพื่อสกัดตัวแปรหลักที่มีความเป็นตัวแทนและมีความสามารถในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้จากนั้นทำการจัดกลุ่มความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยการหมุนแกนแบบ Varimax แล้วพิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์ (loading) ของตัวแปรเพื่อให้อยู่ในกระบวนการจัดการความรู้ที่สำคัญ (factor) ของโรงเรียนเอกชนภาคใต้ฝั่งอันดามันและทำการตั้งชื่อกระบวนการหลัก (ตามกระบวนการใหม่) ให้สัมพันธ์กับตัวแปรที่อยู่ในโครงสร้างของกระบวนการนั้น นอกจากนั้นก่อนการวิเคราะห์กระบวนการผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลที่จะใช้ในการวิเคราะห์โดยการหาค่า KMO and Bartlett's Test จะ ซึ่งใช้วัดความเหมาะสมของข้อมูลที่จะใช้การวิเคราะห์ปัจจัยก่อนการวิเคราะห์กระบวนการเป็นการคัดกรอง

ข้อมูลก่อนการวิเคราะห์ที่จะช่วยให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

1.2 ภายหลังการหมุนแกนแล้ว มี 10 กระบวนการภารกิจ 60 กระบวนการย่อย ที่มีค่า Eigenvalues มากกว่า 1 มี และมี % of Variance ที่สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรทั้งหมดได้ถึงร้อยละ 64.10 เมื่อกำหนดชื่อกระบวนการ และกระบวนการย่อยที่เป็นตัวแปรสำคัญในแต่ละกระบวนการแล้ว จึงกำหนดเป็นรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันที่เป็นผลจากการศึกษา เรียงลำดับกระบวนการภารกิจ และกระบวนการย่อย ตามลำดับความมากน้อยของค่าไอเกน, % of Variance และน้ำหนักของกระบวนการได้ 10 กระบวนการ ประกอบด้วย การถ่ายโอน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ การใช้ความรู้และจัดกิจกรรมฐานความรู้ การแสวงหาความรู้เพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงาน การกำหนดความรู้และแผนการจัดการความรู้ การจัดเก็บความรู้และจัดศูนย์ความรู้ การเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการความรู้ การสร้างความรู้ยั่งยืนในการจัดการความรู้ การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม บุคลากรมีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และบุคลากรมีทักษะในการแสวงหาความรู้ที่หลากหลายตามลำดับ มีข้ออภิปรายเพิ่มเติม คือ ตามกระบวนการจัดการความรู้ที่เลือกมาวิเคราะห์ ประกอบด้วย 5 กระบวนการ 60 ตัวประกอบย่อย เมื่อวิเคราะห์กระบวนการแล้วพบว่าจำนวนกระบวนการเพิ่มขึ้นเป็น 10 กระบวนการ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรตามกระบวนการจัดการ

ความรู้ของโรงเรียนสามารถจัดกลุ่มได้ใหม่ เพิ่มขึ้นตามผลการวิเคราะห์ที่น่าเชื่อถือ และมีค่าสถิติการวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับคือ ค่าไอเกน, % of Variance และน้ำหนักของกระบวนการ เป็นการจัดให้รูปแบบมีความตรงเชิงโครงสร้างมากยิ่งขึ้น

1.3 วิธีการศึกษาและการพัฒนา

รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันครั้งนี้ เป็นการศึกษา รูปแบบด้วยการใช้เทคนิคการวิเคราะห์กระบวนการ นั่นคือ ศึกษาจากกระบวนการจัดการความรู้ วิเคราะห์กระบวนการเพื่อหารูปแบบ พัฒนา รูปแบบและประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ ตามลำดับ แตกต่างจากวิธีการศึกษาและพัฒนา รูปแบบการจัดการความรู้ของ (Raksaphong, 2008) ที่ศึกษา การพัฒนารูปแบบการจัดการ ความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับงานวิจัยพัฒนา รูปแบบของ (Bunmepipit, 2008) ที่ศึกษา การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ของ สถานศึกษา แตกต่างจาก (Singh, 2008) ที่ศึกษา เรื่อง “The Development and Investigation of a Conceptual Model to Understand Knowledge Management ” ที่ดำเนินการวิจัย เป็น 2 ตอน คือ (1) กำหนดรูปแบบกรอบแนวคิด พัฒนาขึ้นโดยรวมเอาทฤษฎีต่าง ๆ ของทฤษฎี วิวัฒนาการ ได้แก่ การเรียนรู้ขององค์กร และ ความทรงจำขององค์กร เข้าเป็นรูปแบบเดียวกัน รูปแบบนี้เสนอว่า ความรู้ขององค์กรวิวัฒน์ขึ้น ผ่าน 4 ขั้นตอน คือ กระบวนการวิเคราะห์ความรู้ กระบวนการประเมินความรู้ กระบวนการถ่ายโอน

ความรู้ และกระบวนการใช้ความรู้ และ (2) กำหนดรูปแบบกรอบแนวคิดจะตรวจสอบ การจัดตั้งองค์การเพื่อรับความเข้าใจว่า กระบวนการความรู้ใดที่จะสนับสนุนการจัดการ ความรู้ประกอบ จะเห็นได้ว่าวิธีการศึกษารูปแบบ การจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนครั้งนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์กระบวนการเพื่อยืนยัน ความสัมพันธ์และจัดกลุ่มตัวประกอบเบื้องต้น เพื่อการพัฒนาแตกต่างจากงานวิจัยศึกษา รูปแบบที่ผ่านมา

2. ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการ

ความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อย มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือเป็นรูปแบบเชิงอธิบาย (Semantic Model) เป็นรูปแบบการจัดการความรู้ที่พัฒนา ขึ้นจากผลการวิเคราะห์กระบวนการ เป็นรูปแบบ ที่จัดลำดับกระบวนการภารกิจและกิจกรรมหลัก ในการจัดการความรู้ตามกระบวนการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานจริง ประกอบด้วย 3 กระบวนการ คือ เป้าหมาย กระบวนการภารกิจ กิจกรรมหลักและวิธีดำเนินการ และกลไก ประกอบด้วย 3 เป้าหมาย: โรงเรียนจัดกิจกรรม บนฐานความรู้ มีการสั่งสมความรู้และนวัตกรรม ต่อเนื่อง และมีความเป็นเลิศและเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ 8 กระบวนการภารกิจ 54 กิจกรรม หลักและวิธีดำเนินการ: การกำหนดความรู้ที่ต้องใช้ และแผนการจัดการความรู้ การแสวงหาความรู้ เพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงาน การสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรม การจัดเก็บความรู้และจัดศูนย์ ความรู้ การใช้ความรู้และจัดกิจกรรมฐานความรู้ การถ่ายโอน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่

การเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการความรู้ และการสร้างความยั่งยืนในการจัดการความรู้ และ 3 กลไก: การสร้างและใช้คู่มือปฏิบัติการ การจัด กิจกรรมบนฐานความรู้ทั้งโรงเรียน และการจัดทีมงาน KM มีข้ออภิปรายเพิ่มเติม ดังนี้ (1) รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชน ในภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ เป็นรูปแบบเชิงอธิบาย (Semantic Model) อธิบายวิธีการในการจัดการความรู้ในโรงเรียน มีความชัดเจนในเป้าหมาย กระบวนการที่เป็น ภารกิจจัดการความรู้ รวมทั้งกิจกรรมหลัก และวิธีการในการดำเนินการในแต่ละกิจกรรม รวมทั้ง มีกลไกสำหรับเป็นมาตรการในการ ขับเคลื่อนรูปแบบ ลักษณะที่ 2 คือเป็นรูปแบบ การจัดการความรู้ที่พัฒนาขึ้นจากผลการ วิเคราะห์กระบวนการ แตกต่างจากรูปแบบทั่วไป ที่พัฒนาขึ้นด้วยการวิจัย มีกระบวนการวิจัย หลากหลายแต่รูปแบบนี้เน้นการกำหนดรูปแบบ การจัดการความรู้เป็นการเฉพาะและมีการ พัฒนาแตกต่างจากรูปแบบทั่วไป ลักษณะที่ 3 เป็นรูปแบบที่จัดลำดับกระบวนการ/ภารกิจ และกิจกรรมหลักในการจัดการความรู้ตาม กระบวนการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานจริง รูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์ตัวประกอบ โดยทั่วไปจะจัดลำดับก่อนหลังของตัวประกอบ ตามค่าไอเกน, % of Variance และน้ำหนัก ตัวประกอบ แต่รูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้จัดลำดับ กระบวนการ/ภารกิจและกิจกรรมหลักในการ จัดการความรู้ตามกระบวนการบริหารจัดการและ การปฏิบัติงานจริงของโรงเรียนโดยกระบวนการ จัดการความรู้ได้บูรณาการและเรียงลำดับ กระบวนการให้สอดคล้องกับกระบวนการบริหาร

โรงเรียน ที่ง่ายต่อการสร้างความเข้าใจและ การนำไปสู่การปฏิบัติ (2) เป้าหมายของรูปแบบ การจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ ฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย 3 เป้าหมายคือ โรงเรียนจัดกิจกรรมบนฐานความรู้โรงเรียนมีการ สังสมความรู้และนวัตกรรมต่อเนื่อง และโรงเรียน มีความเป็นเลิศและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีข้ออภิปรายเพิ่มเติมคือ เป้าหมายเป็น ส่วนผล ของรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชน ในภาคใต้ฝั่งอันดามันทั้งผลที่เป็นผลผลิต ผลลัพธ์ และผลลัพธ์บั้นปลายของการจัดการความรู้ ในโรงเรียนตามลำดับ รูปแบบนี้ประกอบด้วย 3 เป้าหมายคือ โรงเรียนจัดกิจกรรมบนฐาน ความรู้โรงเรียนมีการสังสมความรู้และนวัตกรรม ต่อเนื่อง และโรงเรียนมีความเป็นเลิศและเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ มีข้ออภิปรายเพิ่มเติมคือ เป้าหมายโรงเรียนจัดกิจกรรมบนฐานความรู้ เป็นเป้าหมายผลผลิต เกิดขึ้นทันทีเมื่อมีการ จัดการความรู้ตามรูปแบบ คือเมื่อจัดการความรู้ ตามรูปแบบนี้แล้วการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนและการพัฒนาโรงเรียนจะเป็นการ จัดกิจกรรมบนฐานความรู้ คือทุกกิจกรรม มีการ ใช้ความรู้เป็นฐานในการดำเนินการ เป้าหมาย โรงเรียนมีการสังสมความรู้และนวัตกรรมต่อเนื่อง เป็นเป้าหมายผลลัพธ์เกิดขึ้นตามมาคือ เมื่อโรงเรียนจัดกิจกรรมบนฐานความรู้แล้ว ทุกกิจกรรมที่ใช้ความรู้ก็จะเกิดความรู้ใหม่และ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่องและสังสมความรู้มากขึ้น อย่างต่อเนื่อง ส่วนเป้าหมายโรงเรียนมีความ เป็นเลิศและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เป็น เป้าหมายที่เป็นผลลัพธ์บั้นปลายที่จะเกิดขึ้น ตามมา คือโรงเรียนมีการพัฒนาทางวิชาการ

การเรียนการสอนสู่ความเป็นเลิศคือพัฒนาได้เต็มศักยภาพของโรงเรียนและโรงเรียนจะมีสภาพและเป็นแบบอย่างขององค์กรแห่งการเรียนรู้ มีการแสวงหาความรู้ใช้ความรู้และสร้างนวัตกรรมตามภารกิจของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง (3) กระบวนการภารกิจของรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย 8 กระบวนการภารกิจ 54 กิจกรรมหลักและวิธีดำเนินการในแต่ละกิจกรรมหลักเป็นกระบวนการสำคัญของรูปแบบที่ระบุภารกิจหรือวิธีดำเนินการที่เป็นส่วนสำคัญของรูปแบบการใช้ชื่อกระบวนการภารกิจเป็นการกำหนดให้เห็นว่าเป็นกระบวนการของรูปแบบที่เป็นภารกิจที่โรงเรียนต้องดำเนินการ รูปแบบนี้ประกอบด้วย 8 กระบวนการภารกิจ เป็นกระบวนการหลักที่ได้จากการวิเคราะห์กระบวนการหรือจัดกระบวนการใหม่ให้มีความตรงเชิงโครงสร้างมากขึ้น กระบวนการภารกิจมีมากกว่าภารกิจการจัดการความรู้ตามกระบวนการ KM 5 ขั้นที่นำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์ภารกิจที่เพิ่มขึ้นเป็นภารกิจเกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้และการสร้างควมยั่งยืนในการจัดการความรู้ในโรงเรียน ซึ่งทั้ง 2 กระบวนการนี้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการในโรงเรียน ส่วนกิจกรรมหลักเป็นกระบวนการย่อย จัดกลุ่มใหม่จากการวิเคราะห์และเป็นตัวแปรคัดสรรที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์กระบวนการซึ่งในขั้นต้นมีจำนวน 60 ตัวแปร เมื่อสกัดกระบวนการเหลือ 8 กระบวนการแล้ว กระบวนการย่อยส่วนหนึ่งจึงไปผนวกในส่วนกลไกของรูปแบบ สำหรับวิธีดำเนินการนั้น เป็นกระบวนการย่อยที่สุดของ

รูปแบบ กำหนดตามกระบวนการบริหารจัดการในแต่ละกิจกรรมหลักอธิบายวิธีดำเนินการของแต่ละกิจกรรมหลัก ในส่วนนี้เน้นวิธีการที่บูรณาการในกระบวนการภารกิจและบูรณาการตามกระบวนการบริหารโรงเรียน ไม่เป็นการเพิ่มภาระงานให้กับผู้รับผิดชอบและมีความยืดหยุ่นได้ จึงไม่เน้นการนับรายละเอียดวิธีดำเนินการ (4) กระบวนการกลไกของรูปแบบเป็นส่วนของวิธีการการเช่นกันแต่มีสภาพเป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินการตามรูปแบบให้บังเกิดผลตามเป้าหมายที่กำหนด รูปแบบนี้ประกอบด้วย 3 กลไก 1) การสร้างและใช้คู่มือปฏิบัติการจัดการความรู้และสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิบัติงาน การจัดทำคู่มือได้นั้นจะต้องมีความชัดเจนในทั้งกระบวนการและเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน กลไกการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน/การพัฒนาบนฐานความรู้ทั้งโรงเรียนเป็นเสมือนกลยุทธ์หลักในการจัดการความรู้ หากยึดและใช้กลไกนี้จะช่วยให้บังเกิดผลตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนกลไกที่ 3 การจัดทีมงาน KM ของโรงเรียนมีความหมายรวมถึงคณะกรรมการ KM ของโรงเรียนและทีมงาน KM ของโรงเรียนทำหน้าที่เป็นกลไกประสานและขับเคลื่อนการจัดการความรู้ของโรงเรียนในภาพรวม (5) กระบวนการของรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันประกอบด้วย 3 กระบวนการ คือ 3 เป้าหมาย 8 กระบวนการภารกิจและวิธีดำเนินการ และ 3 กลไก โดยมี 3 เป้าหมายคือโรงเรียนจัดกิจกรรมบนฐานความรู้ มีการส่งเสริมความรู้และนวัตกรรมต่อเนื่อง และมีความ

เป็นเลิศและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 8 กระบวนการ/ภารกิจ 54 กิจกรรมหลักและวิธีดำเนินการในแต่ละกิจกรรมหลักและ 3 กลไกขับเคลื่อนรูปแบบได้แก่ การสร้างและใช้คู่มือปฏิบัติการจัดการความรู้และสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน/การพัฒนาบนฐานความรู้ทั้งโรงเรียน และการจัดทีมงานการจัดการความรู้ (KM) ของโรงเรียน เป็นรูปแบบเชิงอธิบายที่สมบูรณ์ทั้งเป้าหมายและวิธีดำเนินการ แสดงความสัมพันธ์ของวิธีดำเนินการและผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม แตกต่างจากงานวิจัยของ (Raksaphong, 2008) ที่พัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานและพบว่ารูปแบบประกอบ ด้วย 3 กระบวนการ คือ กระบวนการด้านการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการจัดการความรู้ และด้านปัจจัยที่สนับสนุนให้การจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จ แตกต่างจากงานวิจัยของ (Thaveekaew, 2010). ที่ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการความรู้สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการจัดการความรู้สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนประกอบหลักที่สำคัญ 2 ส่วน คือ กระบวนการของการจัดการความรู้ 4 กระบวนการ คือ (1) คน (2) ปัจจัยแห่งความสำเร็จของนักเรียน (3) เทคโนโลยีเพื่อการจัดการความรู้ (4) สิ่งจูงใจ และกระบวนการจัดการความรู้ของนักเรียน มี 8 ขั้นตอน คือ การเตรียมความพร้อมของ

นักเรียน การบ่งชี้ความรู้ การแสวงหาความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ ในชุมชน/ชมรม การจัดเก็บความรู้ การประยุกต์ใช้ความรู้ในการทำกิจกรรมชุมชน/ชมรม การเผยแพร่ผลงาน และการประเมินผลการจัดการความรู้ และคล้ายคลึงกับงานวิจัยของ (Pramphet, Sungtong, 2015) ที่ศึกษารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู: กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียน น้ำพุโตธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารังสิตเขต 1" พบว่ารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู ประกอบด้วย การบ่งชี้ความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การสร้างความรู้ การจัดเก็บความรู้ การนำความรู้ไปใช้ และการประเมินผลความรู้ และได้พัฒนารูปแบบด้านการสร้างความรู้ เป็นการแสวงหาความรู้ ผลการพัฒนาครูเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

3. ผลการวิจัยพบว่า การประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันไปใช้ในการปฏิบัติในภาพรวมรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันที่พัฒนาขึ้น มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ปฏิบัติในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ปฏิบัติในระดับมากที่สุดในทุกกระบวนการของรูปแบบ สอดคล้องกับผลการประเมินการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ที่มีการพัฒนารูปแบบไว้แล้ว ส่วนการประเมินผลการจัดการความรู้ นั้นเป็นกิจกรรมหลักของกระบวนการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการ

ความรู้และการสร้างความยั่งยืนของการจัดการความรู้ และมีการประเมินการจัดการความรู้ทั้งระบบ ดังผลการศึกษาของ (Na Ubon and Kimble, 2002) ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในระบบการศึกษาทางไกลผ่านระบบออนไลน์ และพบว่าสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทางไกลผ่านระบบออนไลน์ ประกอบด้วย ชุมชน (community) ความร่วมมือกัน (collaboration) ความน่าเชื่อถือและการแลกเปลี่ยนความรู้ (trust and knowledge sharing) ความเข้าใจซึ่งกันและกัน (shared understanding) ดังผลการวิจัยของ (McCarthy, 2014) ศึกษาเกี่ยวกับการวัดความกลมกลืนของภาระงานด้านเทคโนโลยีกับระบบการจัดการความรู้ขององค์กรและพบว่า ภาระงานขององค์กรและความเหมาะสมในการประยุกต์ใช้ระบบวัฒนธรรมองค์กรเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการใช้ประโยชน์จากการบริหารจัดการความรู้ การจัดการความรู้ต้องเน้นการเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Keyser, 2004) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในองค์กรพบว่า จะต้องประกอบด้วยกระบวนการหลักที่สำคัญ คือ กระบวนการจัดการความรู้ วัฒนธรรมองค์กร การลงทุนและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดโครงสร้างองค์กรแบบแนวราบ และกลยุทธ์ในการจัดการความรู้ โดยวัฒนธรรมองค์กรเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุด

จะเห็นได้ว่ารูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนภาคใต้ฝั่งอันดามัน ที่พัฒนาขึ้นนี้พัฒนาขึ้นจากกระบวนการจัดการความรู้ตามกระบวนการจัดการความรู้ที่บูรณาการ

ในการกิจและกระบวนการบริหารจัดการของโรงเรียน กระบวนการของรูปแบบจึงเป็นกระบวนการเชิงกระบวนการ แตกต่างจากกระบวนการจัดการความรู้ในองค์กรทั่วไปที่เน้นกระบวนการบริหารที่มากกว่ากระบวนการนำรูปแบบนี้ไปใช้นอกจากจะใช้กลไกขับเคลื่อน 3 ประการ ในกระบวนการกลไกที่กำหนดแล้วจะต้องเน้นความยั่งยืนของการดำเนินการ โดยคำนึงถึงการบูรณาการในการกิจและกระบวนการงานของโรงเรียน รวมทั้งบริบทการบริหารจัดการในโรงเรียน โดยเฉพาะวัฒนธรรมการจัดการความรู้ที่จะต้องสร้างสมให้เกิดกับบุคลากรของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ใช้ผลการวิเคราะห์วิจัยคือรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันเป็นสารสนเทศในการพัฒนาทางวิชาการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในองค์กร โดยเฉพาะองค์กรในระดับโรงเรียน ทั้งการพัฒนา รูปแบบการจัด การพัฒนา การจัด การประเมินผล การวัด รวมทั้งการพัฒนา รูปแบบการจัดการความรู้ในองค์กรทั่วไป

2. โรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน และโรงเรียนทั่วไปใช้รูปแบบการจัดการความรู้นี้เป็นแนวทางในการจัดการความรู้ในโรงเรียน พัฒนาการจัดการความรู้ของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น ทั้งการพัฒนาองค์กรและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงาน

ศึกษาธิการภาคและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนใช้รูปแบบนี้สนับสนุนส่งเสริมโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามัน โรงเรียนเอกชนในพื้นที่อื่นในสังกัดและโรงเรียนทั่วไปในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดเป็นนโยบายและใช้รูปแบบนี้เป็นสารสนเทศส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาการจัดการเรียนรู้ และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการนำรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนในภาคใต้ฝั่งอันดามันนี้

ไปใช้ในการปฏิบัติจริงในโรงเรียน ทั้งในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอันดามันและพื้นที่อื่น และพัฒนารูปแบบให้ส่งผลต่อการปฏิบัติและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่บริหารด้วยการจัดการความรู้ หรือจัดกิจกรรมบนฐานความรู้และโรงเรียนทั่วไป

3. ควรศึกษากลไกในการส่งเสริมการเพิ่มความสามารถ และการสร้างความยั่งยืนในการจัดการความรู้ในโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนทั่วไป รวมทั้งหน่วยงานทางการศึกษาด้านสังกัดที่เป็นตัวแบบในการจัดการความรู้

REFERENCES

- Bunmepipit. P. (2008). The development of knowledge management model of schools. Dissertation Doctor of Philosophy, Bangkok: Silpakorn University. (in Thai)
- Keyser, R. L. (2004). Assessing the Relationship between Knowledge Management and Plant Performance At The Tennessee Valley Authority. Ph.D. Dissertation, Industrial and Systems Engineering and Engineering Management, The University of Alabama
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- McConaghy, N. (2014). Sexual Behavior: Problems and Management. Philadelphia: Lippincott.
- Ministry of Education. (2003). National Education Act 1999 B.E. amended Additional (Version 2), B.E. 2545. Bangkok: The Teachers Council of Thailand

- Na Ubon, A., & Kimble, C. (2002). **Knowledge management in online distance education**. Retrieved October 5, 2011, from http://www.chriskimble.com/Publications/Documents/Ubon_2002.pdf
- Office of the Civil Service System Development Commission (2014). **Civil Servant Regulations Act House 2008**, Nonthaburi: Printing House, Office of the Civil Service Commission (in Thai)
- Pramphet. K., Sungtong. E. (2015). **Model of Knowlegde Management for Teacher Development : A Case Study of Nampudpotpotaram School Cluster Trang Primary Educational Service Area Office 1**. Journal of Education, Songkhla: Thaksin University.
- Royal Decree on Principles and Good Government Administration Procedures 2003. (2003). Gazette, 120 (100 g), 1-16. (in Thai)
- Raksaphong. T. (2008). **Development of the knowledge management model for academic administration in basic education school by participatory action RESE**. Educational dissertation Doctor of Philosophy, Chon Buri: Burapha University (in Thai)
- Singh, S. (2008). **The Development and Investigation of a Conceptual Model to Understand Knowledge Management**. Dissertation Abstracts International, 69(5), 292-A. (UMI No. NR38516)
- Thaveekaew. W. (2010). **Development of a knowledge management model for secondary school students in Educational institutions under the Office of the Basic Education Commission**. Doctor of Thesis Graduate, Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)